

A makói József Attila Múzeum 2014. évi munkajelentése

Készítette:

Forgó Géza

történész-muzeológus, igazgató

és munkatársai

Makó, 2015

Bevezető

A makói József Attila Múzeum életében a 2013-as és a 2014-es év több változást is hozott, amelyek alapvetően határozzák meg további működését. 2013-ban a József Attila Múzeum Makó város fenntartásába került és összevonták a József Attila Városi Könyvtárral. Igazgatója Mátó Erzsébet lett, aki a könyvtárat vezette általános elégedettségre. Az összevonás kezdeti nehézségein az igazgatónő gyorsan úrrá lett és biztosította az intézmény működését.

Mátó Erzsébet nyugdíjba vonulása miatt az önkormányzat képviselő-testülete pályázat kiírása után 2014. április 1-től 2019. március 31-ig Forgó Gézát bízta meg az összevont intézmény vezetésével.

A múzeum dolgozói 2014-ben megállították a látogatószám csökkenését, úrrá lettek a 2013-ban kialakult katasztrofális létszámhelyzeten, ebben az évben rendeződött Börcsök Attila veszélyeztetett néprajzi gyűjteményének sorsa – amely talán az egyik legfontosabb esemény, hiszen kulturális örökséget mentünk meg – és pályázati pénzekkel új projektek indultak el. Megkezdődött a korábbi években elhanyagolt és leromlott skanzen felújítása, múzeumpedagógiai foglalkoztató létesült, önkéntes támogatók segítettek a múzeumot, amely Makó kulturális életének aktív részese volt összesen 142 rendezvényével!

1. A gyűjtemények gyarapítása és nyilvántartása

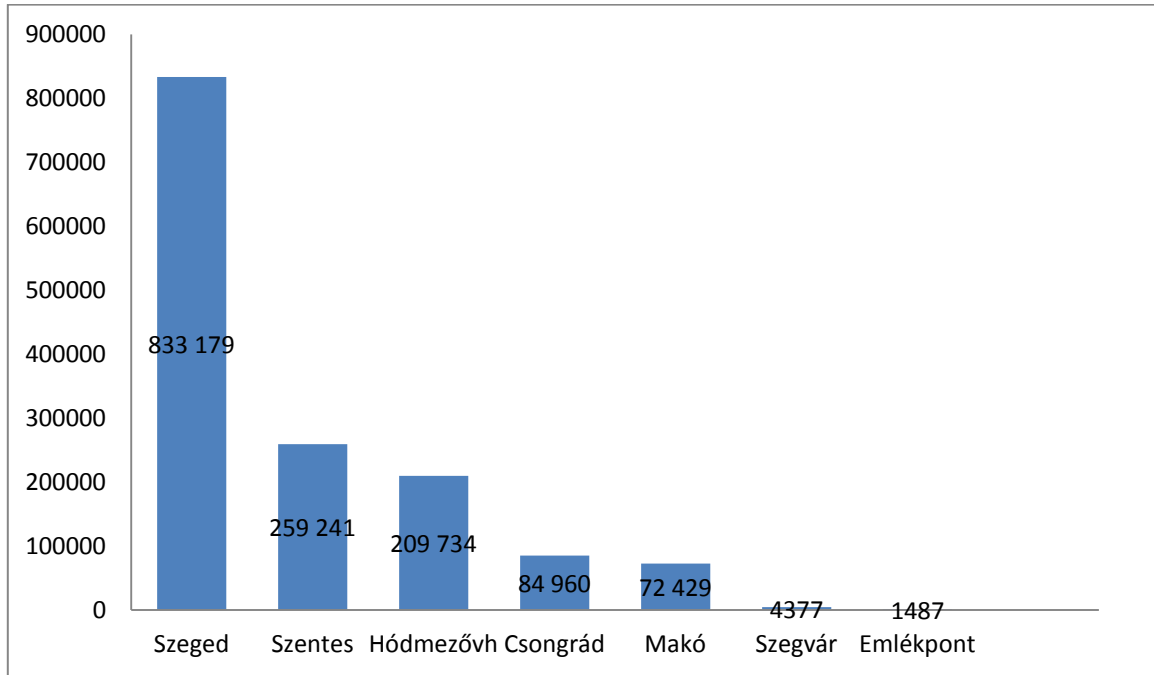
A múzeum gyűjteményei közül a néprajzi és a történeti élő (gyarapítható), az irodalomtörténet-és képzőművészet – megfelelő végzettségű szakmuzeológus hiányában – a fenntartó önkormányzat 2013-ban lezáratta. Ebben gyűjtés, gyarapítás nem lehet. A múzeum ún. segédgyűjteményei az adattárak, a fotótár, valamint a könyvtár.

A múzeum stratégiájában – a múzeumpedagógia mellett – kiemelt helyet kap a gyűjtemények gyarapítása, hiszen összevetve a megye múzeumaival, darabszámra nem tartozik az élvonalba. Értékét tekintve azonban igen. Ennek többek között oka, hogy Makón nincs régészet, amely tárgygazdagságával jelentősen növeli a gyűjteményeket.

2014-ben megkezdjük a leltározatlan törzsanyag felmérését, amely a korábbi években elmaradt. Leltározásban az I. világháború emlékeire fókuszáltunk, néprajzban a korábbi év esküvői fotógyűjtésére.

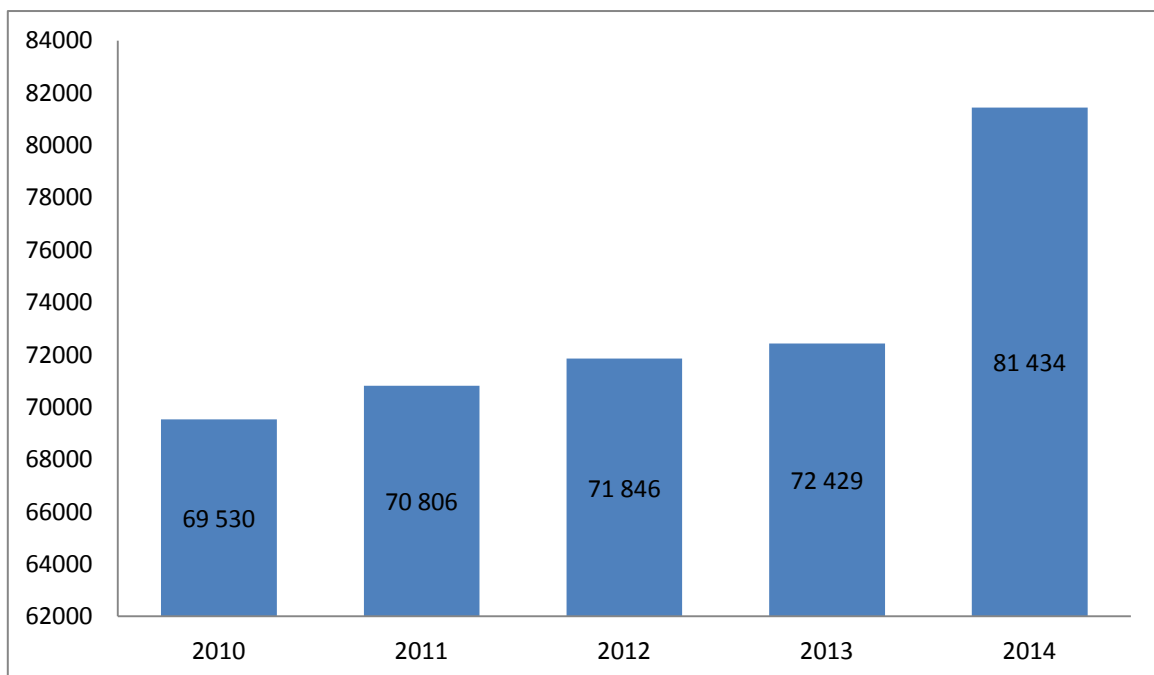
A gyűjteménybe kerülő tárgyak- és dokumentumok feldolgozása és meghatározása folyamatos. Nyilvántartásba vétel a történész és néprajzos kolléga irányításával történik. A múzeum hagyományos nyilvántartásokat vezet a 20/2002. (X. 4.) NKÖM rendelet szerint, akkreditált digitális nyilvántartással nem rendelkezik. Excel táblázatban azonban két gyűjtemény is kereshető, a könyvtári állomány pedig a városi könyvtár internetes katalógusán keresztül érhető el.

Csongrád megye múzeumainak gyűjtemény nagysága (2013-as adatok!)

A 2014. év legjelentősebb eseménye, hogy a fenntartó önkormányzat szerződést kötött Börcsök Attilával, 2014. szeptember 29-én, aki néprajzi gyűjteményét a városnak ajándékozta, Makó pedig a múzeum őrzésére bízta. Így a veszélyben lévő gyűjtemény sorsa végre megnyugtatóan rendeződött, a múzeumban őrzött néprajzi gyűjtemény nagysága és gazdagsága pedig ugrásszerűen növekedett.

A József Attila Múzeumban őrzött gyűjtemény nagysága 2010–2014

A József Attila Múzeum gyűjteményei

Gyűjtemény	2012	2013	2014
Néprajz	16 833	16 953	16 974
Történet	13 357	13 652	13793
Képzőművészet	4557	4557	4557
Irodalomtörténet	2196	2228	2228
Börcsök Attila Néprajzi Különgyűjtemény	–	–	8802
Segédgyűjtemények			
Könyvtár	14 654	14 767	14 799
Adattár	3072	3095	3104
Fotótár	7040	7040	7040
Egyéb	10 137	10 137	10 137
Összesen:	71 846	72 429	81 434

2014-ben komoly előrelépés történt a digitalizálásban, amelyben jelentős elmaradásai voltak a makói múzeumnak. 2014-ben múzeumi gyűjteménybe tartozó mintegy 20 000 db (!) Homonnai, Bucskó, Börcsök stb. üvegnegatív digitalizálására történt meg önkéntes alapon. A munka értéke Kb. **2,5 millió Ft!** A múzeum sem technikával, sem emberrel, sem anyagi háttérrel nem rendelkezett a feladat elvégzéséhez, amely állagvédelmi és tudományos célból is nagyon fontos!

Szintén önkéntes alapon, egy facebook csoport segítségével lett digitalizálva a múzeum leltározott fényképállományából közel 400 db. A közösségi oldal segítségével a múzeum gyűjteménye szélesebb körben válik ismertté, közönség kapcsolatai erősödnek. A képeket nem publikálhatják, más célra fel nem használhatják, azokat a múzeumi tulajdont igazoló vízjellel látják el.

2. Kiállítási tevékenység

A makói múzeum életében meghatározó a kiállítási- és közművelődési tevékenység, hiszen látogatói nagy többsége egy-egy rendezvény kedvéért jön el a múzeumba, a magas látogatószám elsősorban különféle rendezvényeknek köszönhető. Ezért igyekszünk minél aktívabban és sokszínűbben tervezni. 2014-ben 12 nagyobb kiállítást rendeztünk, 7 kiállításban vettünk részt vidéken – 3 külföldön volt (Lengyelország, Szerbia, Románia).

A civil társadalom egyre szélesebb internetes közösségi tevékenysége megkövetelte, hogy a múzeum honlapja is megújuljon, azon elérhető legyen virtuális kiállítás. A facebook oldalt is a korábbinál intenzívebben működtettük. Új lépés volt 2014-ben, hogy a múzeum honlapján dr. Diósszilágyi Sámuel digitalizált, I. világháborúban készült fényképeiből egy virtuális kiállítást lehet megtekinteni: <http://www.muzeum.mako.hu/index.php/kincseink/dr-dioszilagyi-samuel-fenykepei-az-i-vilaghaborubol>, valamint Maros parti képek c. kiállítás fotóiból: <http://www.muzeum.mako.hu/index.php/kincseink/maros-parti-kepek>.

A múzeumnak összesen **142 rendezvénye** volt (beleértve a múzeumpedagógiai foglalkozásokat, a Honismereti Kör és a Horgoló Szakkör összejöveteleit), amelyekkel a városi közösség-fejlesztésben is részt vett.

Rendezvények 2014-ben	
Kiállítások	Időpont
<i>Jámborné Balog Tünde életmű kiállítása</i> Megnyitotta: Mezei Katalin	2013. november 17. – 2014. január 21.
<i>Dr. Sánta Sándor kamara-tárlata</i> Megnyitotta: Dr. Tóth Attila	február 1. – május 26.
<i>„A testet öltött fogadalom, a szegedi Dóm építése archív fotókon 1913–1930”</i> Megnyitotta: Gyulay Endre ny. megyéspüspök	február 4. – február 19.
<i>„Íjak és szálfegyverek”</i> Megnyitotta: Tóth Tamás hagyományörző	március 8. – május 10.
<i>„Arcon formált világkép” Hatvany Lajos emlékkiállítás</i> Megnyitotta: H. Szilasi Ágota	április 26. – június 14.
<i>Karsai Ildikó grafikusművész jubileumi kiállítása</i> Megnyitotta: Dr. Feledy Balázs	május 17. – június 19.
<i>Nadobán Nóra és Nadobán László kiállítása</i> Megnyitotta: Pataki Ferenc festőművész	június 21. – augusztus 18.
<i>7. NATURA Marosmenti Művésztelep</i> Megnyitotta: Dr. Feledy Balázs	augusztus 20. – szeptember 1.
<i>„Volt egyszer egy zsidóság...”</i> Megnyitotta: Huszár Szabolcs JAG igazgatóhelyettes	szeptember 4. – szeptember 27.
<i>„Emlékeink a nagy háborúból”</i> Megnyitotta: Dr. Lugosi József ny. ezredes	október 4. – december 20.
<i>130 éves a makói tűzoltás</i> Megnyitotta: Balogh Róbert tűzoltóparancsnok	november 4. – december 15.
<i>Adventi kiállítás</i>	November 29-től- 2015. január 6.
Kiállítások vidéken	Időpont
<i>Esküvői fotó-kiállítás.</i> A könyvtárban a Házasság Hete programsorozat alkalmából. Megnyitotta: Apjok Vivien, néprajzos muzeológus	Február 5
<i>Városnapj Konferencia</i> A konferencia keretében a Korona Konferencia Központ Erdei termében „Pruszlék, pöndöl, teshönálló” című kamara-kiállítást, melyhez kapcsolódóan Sarnyai Tibor újságíróval Apjok Vivien beszélgetett a 19. századi öltözködésről, tisztálkodásról.	Május 9.
<i>Dessenffy Sándor püspök Emléknep</i> volt Maroslelén. Kiállításához tárgyakat adtunk kölcsön.	június 3.
<i>Galamb József mini kiállítás</i> I. Ford T-modell és IX. Maros-parti randevú, veteránjármű találkozó.	Június 8.
<i>Ford T-modell kiállítás</i> hoz tárgyi anyag biztosítása a Varsói Magyar Kulturális Intézet kérésére.	január – június 30.
<i>Ford T-modell kiállítás</i> Nagykikindán a „Tökfesztiválon”. Megnyitotta: Dr. Halmágyi Pál.	október 9 – 12.

Ford T-modell kiállítás Gyergyószentmiklóson. Megnyitotta: Dr. Halmágyi Pál.	október 24.
Közművelődési rendezvények	Időpont
<i>Farsangi hagyományok és szokások</i> Kézműves foglalkozás Badicsné Szikszai Zsuzsa, Apjok Vivien, Joó Zoltánné és a kiszombori Kiss Mária Hortenzia Kör közreműködésével.	február 22.
<i>Makói História</i> a múzeum kulturális folyóiratának bemutatója. A folyóiratot az érdeklődők figyelmébe ajánlotta Rozsnyai János író.	március 20.
<i>Honismeret Napja</i> Honismereti, helytörténeti és kulturális civil szervezetek bemutatkozása és tapasztalatcseréje a múzeumban. Levezető Prof. Dr. Blazovich László egyetemi tanár. Előadó volt: Forgó Géza történész-muzeológus.	március 29.
„Íjak és szálfegyverek” című fegyverkiállításához kapcsolódó interaktív nap Pintér Attila vezetésével.	március 29.
<i>Húsvéti tojásfestés</i> Vezette: Pintér Attiláné, Apjok Vivien	április 5.
„Makói Medáliák” József Attilára emlékezünk... Megemlékezés az Espersit-házban versek és koszorúzás. Közreműködött a József Attila Gimnázium.	április 11.
<i>Marosvidék a Költészet Napján</i> Folyóirat bemutató. A folyóiratot bemutatta:	április 11.
A <i>Honismereti Kör Költészetnap</i> i programjaként koszorúzást tartott az Espersit-házban.	április 24.
„Íjak és szálfegyverek” című fegyverkiállításához kapcsolódó interaktív nap Pintér Attila vezetésével.	április 26.
<i>Tudományos Felolvasó Ülés</i> Győri, csongrádi, orosházi, szegedi muzeológusok, levéltárosok és könyvtárosok részvételével. Makói előadók: Apjok Vivien: <i>Női írás, női blogok.</i> Forgó Géza: <i>Erdei Ferenc és a tanyakérdés.</i> Pintér Attiláné: <i>Makói életképek a Homonnai üvegnegatívokon.</i>	május 13.
„Kerek egy ég alatt...” <i>néprajzi vetélkedő</i> Vezette Badicsné Szikszai Zsuzsanna.	május 20.
<i>Gudenus János József: „A magyar arisztokrácia napjainkban”</i> A beszélgetést vezette Gilicze János.	május 27.
II. <i>Múzeumi Kavalkád</i> III. <i>Máltai Családi Nap</i> <i>Kerékpárral „Bölcsőbelyem körül”</i> Kerékpártúra Forgó Géza vezetésével. „Nézelődjünk” <i>Bibliai barangolások</i> Előadó: Pálfi Zoltán atya. <i>Templomos lovagok a skanzenben (?)</i> Trux Béla író előadása <i>Mesekeuckó</i> Mesélt: Pintér Anna, Rozsnyai János és Tóth Tibor	június 21.
VIII. <i>Gyermek Honismereti Tábor</i>	június 30 – július 4.
<i>Máltai Szeretetszolgálat gyerektáboroztatása a skanzenben</i> Vezette: Komár Mátyás és Pintér Attiláné	augusztus 4 – augusztus 8.

Lévay Imre emléktábla avatás Felavatta: Forgó Géza	augusztus 20.
Marosvidék bemutató. „Mire a falevelek lehullnak... A folyóiratot bemutatta Forgó Géza.	augusztus 22.
A lámpás én vagyok Múzeumpedagógiai tanévnitő pedagógusoknak interaktív játékkal az Espersit-házban. Vezette: Apjok Vivien és Pintér Attiláné.	október 11.
Világ Gyalogló Nap. A makói múzeum az egyik megálló volt.	október 11.
'56 ősze – a forradalom makói eseményei A nemzeti ünnep alkalmából helytörténeti vetélkedő volt középiskolásoknak. Vezette: Apjok Vivien és Pintér Attiláné.	október 20 – 23.
Múzeumok Őszi Éjszakája Éjszakai tárlatvezetés az Espersit-házban, és a főépületben az I. világháborús emlékkiállításban. Vezette: Apjok Vivien, Forgó Géza.	október 25.
Őszi kézműves délután – Játszunk együtt a csuhéval Vezette: Pintér Attiláné.	október 31.
Múzeumi Karácsony – játékos kézműves délután. Vezette: Pintér Attiláné, Apjok Vivien, Takács Gergely	december 13.
Egyéb	Időpont
Országgyűlési választás. (2-2 órás ügyelet a dolgozók részéről a kiállítások felügyelete végett)	április 6.
Európai Unió választási körzet volt a múzeum épülete. (2-2 órás ügyelet a dolgozók részéről a kiállítások felügyelete végett)	május 25.
Önkormányzati választás. (2-2 órás ügyelet a dolgozók részéről a kiállítások felügyelete végett)	október 12.

3. Műtárgyvédelem

A múzeum 6 raktárhelyiséggel rendelkezik, amelyek közül 3 felel meg az elvárásoknak a főépületben. 1 megfelelő, a Tamás Malom és 2 nagyon rossz állapotban van (Úri utca és a skanzenben található romos ház.)

A beletározott tárgyak tisztítása, gyűjteménybe helyezése folyamatos. Ezt a feladatot 2014 szeptembere óta Börcsök Attila látja el. Rendszeres pára- és hőmérsékletmérés a raktárakban és a kiállítóterekben folyamatos.

1. világháborús kiállítás tárgyi anyagának tisztítása, részben konzerválása és restaurálása, valamint az épülőben lévő apátfalvi állandó kiállítás műtárgyválogatása és annak rendbetétele befejeződött illetve folyamatos.

A Tamás Malomban elkezdtek a Börcsök Attila Néprajzi Különgyűjtemény polcrendszerének kialakítását és a tárgyak átszállítását. Ennek kapcsán műtárgytároló rendszer bontását is elvégeztük az Úri utcai raktárban, amelyet szeretnénk kiüríteni az ott uralkodó viszonyok miatt. Kis műtárgyraktárat alakítottunk ki a gyűjteménykezelő szobájában, ahol polcrendszert építettünk, és

megkezdődött a műtárgyak leltári számának átírása (felírása), csomagolása, végleges tárolási mód kialakítása. Ide a Börcsök Attila Néprajzi Különgyűjteményből kerülnek tárgyak. Több mint 100 db műtárgy tisztítása történt meg, néhány esetben konzerválása. A restaurálási napló alapján követhető az elvégzett munka.

4. Szolgáltatási feladatok

Múzeumpedagógia

A múzeum szolgáltatásaiban legjelentősebb a múzeumpedagógiai programok szervezése. 2014-ben régi problémát oldottunk meg a múzeumpedagógiai foglalkoztató helyiség kialakításával. Őszi-téli hónapokban a kiállítási aula felfűtését csak nagyon magas költséggel és maximum 16 C-ig lehet megoldani. Nem tudtuk biztosítani az egészséges környezetet a foglalkozásokhoz. 2014 májusában a régi igazgatói szobában gyermekfoglalkoztatót alakítottunk ki, amely kb. 20 gyerek fogadására alkalmas, télen biztonsággal felfűthető és megfelelő világítással is rendelkezik. A korábbi években teljesen tönkrement világítást a 2014. évi választások miatt – a teremben lehetett szavazni – sikerült kijavíttatni. Múzeumpedagógiai foglalkozásainkkal hozzájárulunk a társadalmi felzárkózáshoz, az élethosszig való tanulás követelményéhez.

Szolgáltatásainkban igyekszünk törekedni az interaktivitásra, a látogatók aktívabb bevonásra programjainkban pl. a családi hétfőgeken, interaktív napokon, vetélkedőkön.

Sikeres projekt az utazó múzeum, amikor a múzeumpedagógus megy ki az óvodába vagy iskolába. Sikeres a 2-őt fizet, 3-at kap múzeumpedagógiai bérlet is.

Múzeumpedagógiai programok	
Közreműködők: Pintér Attiláné, Apjok Vivien, Forgó Géza, Badicsné Szikszai Zsuzsanna, Süliné Rácz Emőke	
<i>Múzeumi órák az állandó és az időszakos kiállításokhoz</i>	Időpont
<i>Tekintetes, nagyságos...- életmód a 19–20. században</i> <i>Testet öltött fogadalom</i>	Február
<i>Testet öltött fogadalom</i> <i>Ismerkedés a múzeummal</i> <i>Íjak és szálfegyverek</i>	Március
<i>Íjak és szálfegyverek</i> <i>Utazó múzeum – tojásfestés</i> <i>Kézműves óra – csuhézés</i>	Április
<i>Íjak és szálfegyverek</i> <i>Ismerkedés a múzeummal</i> <i>Utazó múzeum – nemezélés</i> <i>Móra órák – A vásár</i> <i>Arcon formált világkép - Hatvany Lajos kiállítás</i>	Május
<i>Utazó múzeum – Nemezélés a Pápay Endre Általános Iskolában</i> <i>A Skanzen felfedezése</i> <i>A hagyatermesztés története</i> <i>Régi mesterségek - a fazekas</i>	Június

József Attila makói évei (Espersit-báz) Ismerkedés a múzeummal Kézműves óra – nemezelés	
Hogyan laktak elődeink? Lakberendezés régen és ma A Skanzen felfedezése Honismereti tábor	Július
Ismerkedés a múzeummal Képzőművészeti és kézműves tábor	Augusztus
Volt egyszer egy zsidóság A Skanzen felfedezése Utazó múzeum – Hold utcai óvoda, agyagozás	Szeptember
Emlékeink a nagy háborúból Őszi betakarítási munkák – kézműves foglalkozás, csübézés Korsó, kanta, butella – a fazekasság, mint ősi mesterség, agyagozás A juhásznak jól van dolga – ismerkedés a pásztorellettel, nemezelés	Október
Utazó múzeum – Nemezelés a Kálvin iskolában Barangolás az I. vb kiállításban Ismerkedés az adventi ünnepkörrel	December
Hétfégi családi napok (több alkalommal) (Közreműködők: Pintér Attiláné, Pintér Attila, Apjok Vivien, Forgó Géza)	
<i>Íjak és szálfegyverek – interaktív napok - április</i> <i>Jeles napok</i> Kézműves szombatok: játék gyapjúval és gyöngyökkel	
Vetélkedők (Közreműködők: Pintér Attiláné, Apjok Vivien, Forgó Géza, Badicsné Szikszai Zsuzsanna)	
<i>Honismereti vetélkedők</i> Makói Múzeumért és Kultúráért Alapítvány és a JA Múzeum közös programja. <i>Néprajzi vetélkedők</i> Makói Múzeumért és Kultúráért Alapítvány és a JA Múzeum közös programja. <i>Könyves akadályverseny</i> A könyvtárral közös program. <i>Az 56-os forradalom városi eseményei</i> – középiskolások vetélkedése. „KavalkádKvíz” – a Múzeumi Kavalkád és Múzeumok Éjszakája program része.	

Közönségkapcsolat

A múzeum közönségkapcsolatát e-mailben (500 cím), Facebook oldalunkon (597 like), weboldalon (37 944 érdeklődő) - amelynek napi látogatottsága 80-100 között van -, és az írott és internetes sajtó (Délvilág, Makói Mozaik, makohirado.hu stb.) adta lehetőségek kihasználásával tartja. Költségvetésünk nem biztosít lehetőséget a hirdetések feladására, ezért azokat támogatók segítségével vagy pályázati keretből oldjuk meg.

A múzeum együttműködést kötött a Glorius Hotel-el és az indulhatunk.hu internetes utazásszervező céggel. A fürdő vendégei a teljes árú jegyből kapnak kedvezményt. Sajnos azonban a fürdőlátogatók elenyésző része él a lehetőséggel.

A múzeum programjainak döntő többségét helyi és vidéki támogatók önzetlen anyagi, tárgyi vagy munkavégzésben megnyilvánuló segítségével szervezi- és valósítja meg. A múzeum széles baráti körrel rendelkezik, akik az említett segítségen túl ötleteikkel is hozzájárulnak az intézmény működéséhez. 2014-ben kiemelt támogató volt a **Makói Múzeumért és Kultúráért Alapítvány**.

Kutatószolgálat

A múzeumnak a közösség számára nyilvánosan kell működnie, a kulturális javakhoz széles körű és egyenlő hozzáférést kell biztosítania. Törvényben előírt szolgáltatása a kulturális javakhoz kapcsolódó kutatási tevékenység lehetőségének biztosítása. 2014-ben 60 alkalommal keresték meg a makói intézményt kutatók, elsősorban diákok. Segítettük szakdolgozatok, kutatási témák, előadások stb. megszületését.

Önkéntes szolgálat – iskolai közösségi szolgálat

A múzeumban a teremőri szolgálatot önkéntesek végzik. Hét fő, öt nyugdíjas és két csökkent munkaképességű önkéntesünk volt, akik összesen **1032 munkaórát** teljesítettek!

A múzeumnak az alábbi iskolákkal van szerződése iskolai közösségi szolgálatra: Galamb József Szakképző Iskola, Makói József Attila Gimnázium, szegedi Radnóti Miklós Gimnázium és a szegedi Deák Ferenc Gimnázium. Az együttműködés sikeres a múzeumra és a diákokra nézve egyaránt.

2013		2014	
42 diák	88 óra	62 diák	156 óra

A diákok részt vettek kertrendezésben, a múzeumi kavalkád rendezésében, kézműves szombat foglalkozásaiban, teremőrzésben, tárlatvezetésben, kiállítás-megnyitókön és közművelődési rendezvényeken. Ez utóbbiak hozzájárulnak az esélyegyenlőség növeléséhez, a szélesebb tudásbázis és műveltség megszerzéséhez.

2014 nyarán-őszén 3 fő, a Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszékén tanuló hallgató végezte gyakorlatát a múzeumban. A hallgatók részt vettek múzeumi programok lebonyolításában, kiállítások rendezésében, leltározási munkákban.

A múzeum látogatóinak száma

A múzeumpedagógiai foglalkozások és a hétfői családi napok többsége fizetős, a többi rendezvény ingyenes. A kiállítások kedvezményeit a 194/2000. (XI. 24.) Korm. rendelet a *múzeális intézmények látogatóit megillető kedvezményekről* határozza meg. A makói múzeum látogatóinak többsége nyugdíjas és diák, akik jelentős kedvezménnyel vagy ingyenesen látogathatják a múzeumot.

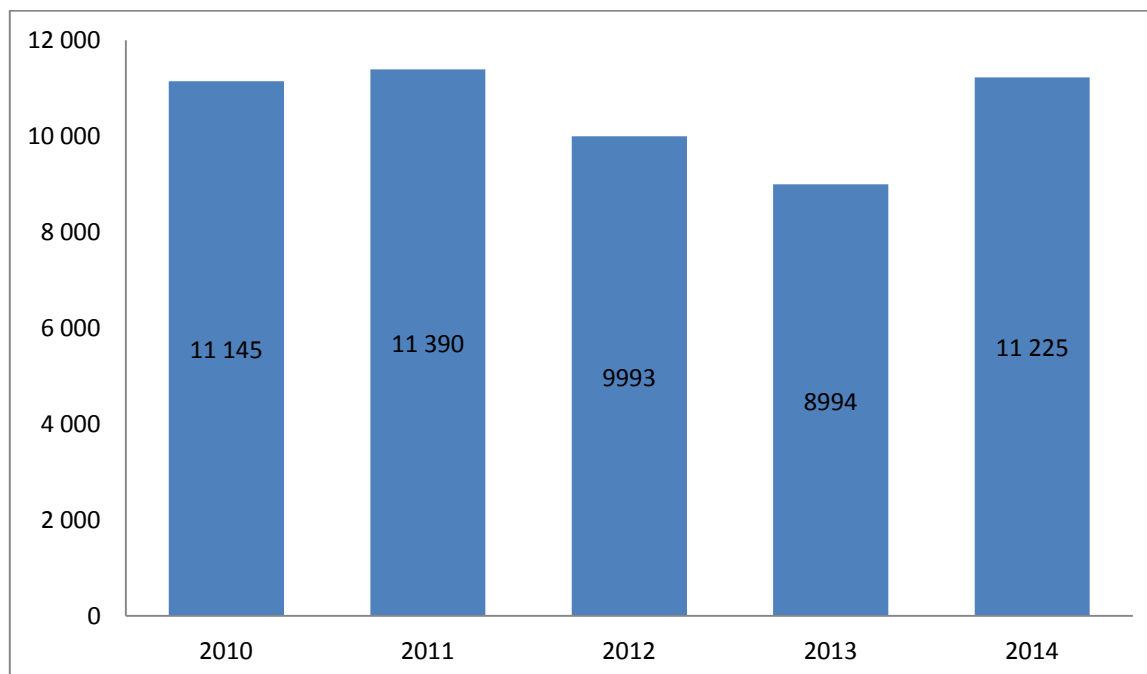
2014 tavaszán új kedvezményeket vezettünk be, hogy a 2013-as 100%-os belépődíj emelés negatív hatásait ellensúlyozni tudjuk. A felnőttjegy maradt 800 Ft, ami minden kiállításra érvényes (időszaki, Küzdelmes évszázadok állandó kiállítás, Galamb József és a Ford T-modell, Emléktáblák fala, skanzen, Espersit-ház), megjelent az osztályjegy (2000 Ft), a családi jegy (2000 Ft, 2 felnőtt, 3 gyerek), a fürdőlátogatókat megillető kedvezményes jegy (800 helyett 500 Ft), a csak időszaki kiállításra érvényes

jegy (400 Ft). A nyugdíjas, a diák, az Espersit ház (400 Ft), és a múzeumpedagógiai foglalkozás (200 Ft) térítési díja változatlan maradt.

Tapasztalataink szerint a térítésmentes programok hozzák az érdeklődőt a múzeumba. Az elmúlt évek statisztikája alapján megállapítható, hogy Makó évente kb. 10 000 múzeumlátogatóval számolhat.

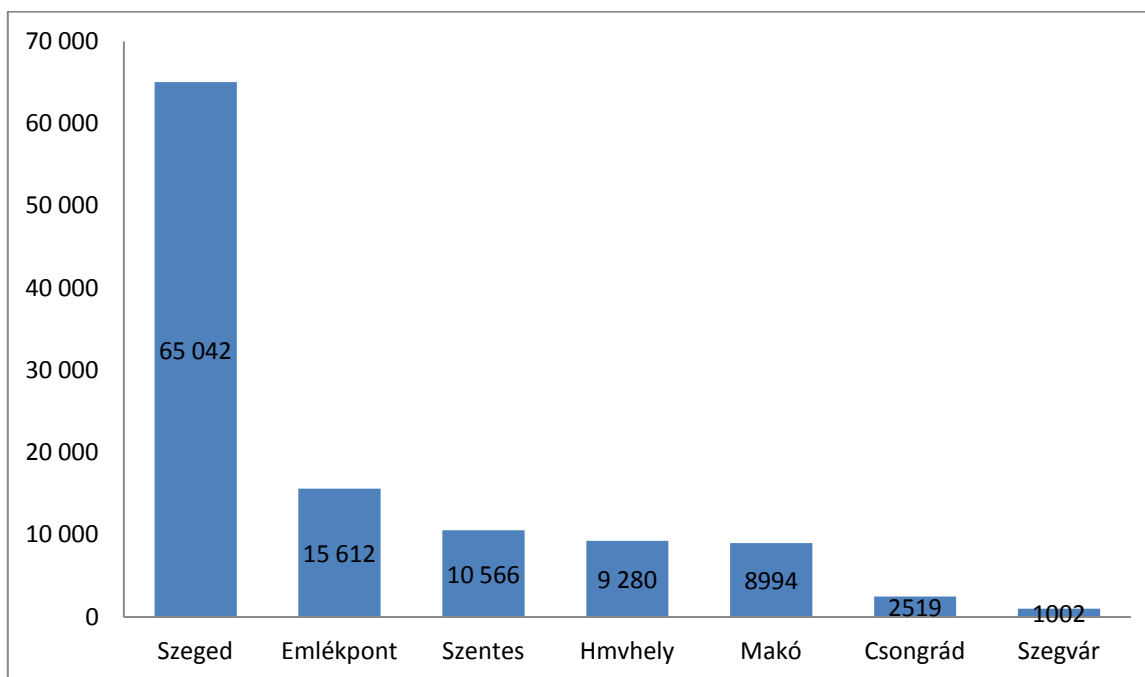
PROGRAMOK	RÉSZTVEVŐK
Szakmai rendezvények, (konferencia, előadások)	162
Múzeumpedagógiai foglalkozások	2232
Szabadidős gyermek- és felnőtt foglalkozások: pályázat, vetélkedő, diáktábor, civil szféra eseményei, egyéb rendezvények (Kavalkád, Lámpás én vagyok, Őszi múzeumi éjszaka, Hétfégi családi programok, kiállítás megnyitók)	3829
Kiállítások látogatói (fizető, ingyenes)	2956
Espersit-ház látogatói	2046
Összes látogató:	11 225

A múzeum látogatottsága 2010–2014 között

A Csongrád megyei múzeumok látogatottsága 2013-ban

(Szeged: Móra Ferenc Múzeum és kiállítóhelyei, Hódmezővásárhely: Tornyai János Múzeum)

5. Tudományos kutatás

A múzeum 2 tudományos dolgozója az alábbi kutatásokat végezte. Forgó Géza az *I. világháborús kiállítással* kapcsolatban végzett tárgyfeltáró kutatásokat, amelyek segítették a rendezés munkáit. Közel 300 tárgy és dokumentum került a gyűjteménybe, amelyek feldolgozása folyamatos.

Forgó Géza összegezte a korábbi kutatási eredményeket *dr. Diósszilágyi Sámuel életével* kapcsolatban, amely megjelent a Makói Múzeumi Füzetek 115. számában.

Forgó Géza kutatásokat folytatott *Erdei Ferenc és a tanyakérdés* témakörében, amelyet tanulmányban dolgozott fel.

Forgó Géza részt vett a *Jángori zsidó temető* felmérése projektben, amelynek során 1100 sír lett lefotózva, megtörtént a temetői sorok beazonosítása, pontosítása, névsor készült az ott nyugvókról. A fényképek a múzeum honlapján tekinthetők meg.

Forgó Géza megkezdte *dr. Eperjesy Kálmán* biográfiájának kiegészítését a múzeum gyűjteményére alapozva. Sikertelenül 2014. év elején emléktáblát avatni a gimnázium falán a neves történész – pedagógusnak. A táblaavató beszédet Forgó Géza mondta.

Forgó Géza javaslatára emléktábla került a római katolikus templomra, amely tiszteleg *Lévay Imre* személye előtt, aki a Magyarországi Piarista rendtartomány főnöke volt. Az avatóbeszédet Forgó Géza mondta.

Forgó Géza folytatta a *makói emléktáblák* című projektet, amelynek során közel 150 db tábla adata gyűlt össze. Ezek rendezése és megjelentetése a következő év feladata.

Menyasszonyi ládák a múzeum néprajzi gyűjteményében címmel Apjok Vivien kezdte meg kutatásait a múzeum gyűjteményére alapozva. Első szakaszában egy módszertani jellegű feldolgozása történt meg a 42 menyasszonyi ládának. Ez egy olyan gyűjteményegység-feldolgozási metódusrendszer kidolgozását jelenti, amely által folklorisztikai és muzeológiai szempontból részletesen elemezhető a kelengyés ládák. A kutatás hosszabb távra tervezett, végső cél a ládák monografikus szintű feldolgozása és egy gyűjteményi katalógus megjelenítése.

Hármashatárok kutatása a Dél-alföldi régióban címmel Apjok Vivien a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Néprajztudományi Intézetének az Országos Tudományos Kutatási Alapprogram keretében megvalósult „*Hármashatárok vizsgálata...*” projekthez kapcsolódva végezett kérdőíves felmérést makói lakosok körében. Ez 40 kérdőív felvételét jelentette a lakosság körében, így a 18 év fölötti makói lakosoknak a határhoz való viszonyát, a mobilitását, a más népekhez való viszonyát, a különféle sztereotípiákat vizsgálta 2014. március–áprilisában. Partner volt és adatközlőket biztosított a kérdőívek felvételében a makói Idősek Otthona, ahol jó kapcsolatot sikerült kialakítani, ami segítséget nyújt a további kutatások, riportok elvégzésében.

Női írás – női blogok címmel Apjok Vivien kutatása keretében a női írásbeliséget vizsgálja egy kortárs fórumon, a blogon (virtuális napló) keresztül. Egy esettanulmány (Limara Péksége blog) keretében arra keresett választ, hogy mit jelent a női írásbeliség, hogyan manifesztálódik, és milyen mögöttes tartalommal bír, mit jelent a blogoló számára.

Kiadványok

A múzeum kiadványait továbbra is életben tartjuk, de a csökkenő olvasói igények miatt kisebb példányszámban jelentetjük meg.

2014. október 4-re az Emlékeink a Nagy Háborúból c. kiállításra jelent meg a Makói Múzeum Füzetei sorozat 114. száma a Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítványtól támogatásával. A kiadvány címe: *Diósszilágyi Sámuel: Én is voltam háborúban... egy hadiorvos emlékeiből.* A füzet tartalmazza Forgó Géza dr. Diósszilágyi Sámuelről írt életrajzát is. A kiadványt szerkesztette: Forgó Géza. Közreműködött: Joó Zoltánné.

2014 decemberében jelent meg *A makói neológ zsidó temető emlékei* c. múzeumi füzet, a sorban immár a 115. Szerkesztője Forgó Géza volt, szerzői Ábrahám Vera, dr. Orbán Imre és Urbancsok Zsolt. Közreműködött: Joó Zoltánné.

2015-ben is sikerült megjelentetnünk kártyanaptárunkat, amelyen Zala György: Erzsébet királyné szobra látható. Három nyelven (magyar, angol, román) jelent meg szórólap a múzeumról. Készült két roll-up, amelyekből az egyik a fürdőben került elhelyezésre.

Konferenciák, előadások, publikációk és továbbképzések

A múzeum dolgozói – Forgó Géza, Apjok Vivien és Pintér Attiláné – az alábbi konferenciákon, rendezvényeken vettek részt, tartottak előadásokat:

Forgó Géza

- Március 29. Honismereti munka a múzeumban. A Honismeret Napja, A Csongrád Megyei Honismereti Egyesület rendezvénye a múzeumban, Makón
- Április 1. Rozsnyai János könyvbemutató. Miskolc, Tompa Mihály Könyvtár.
- Május 13. Erdei Ferenc és a tanyakérdés. Makói Múzeumi Tudományos Felolvasóülés.
- Május 20. Erdei Ferenc és a tanyakérdés. Csongrádi Múzeumi Tudományos Felolvasóülés.
- Június 26. A makói könyvtár jövőképe. Csongrád Megyei Könyvtárosok konferenciája, Mórahalom.
- Augusztus 20. Lévay Imre emléktábla avatás. Római Katolikus Templom, Makó.
- Augusztus 22. Mire a falevelek lehullnak. A Marosvidék 2014/2. számának bemutatója. A folyóiratot ismertette Forgó Géza.
- Szeptember 24. Az I. világháború emlékezete. Irodalmi és Művészeti Szalon, Makó.
- Október Kárpát-medencei könyvtárosok találkozója. Csongrád.
- Október 23. Az 1. világháború emlékezete. Makói Honismereti Kör, Makó.
- December 10. Dr. Diósszilágyi Sámuel I. világháborús fényképei. Múzeumi Tudományos Felolvasóülés, Szeged.

Apjok Vivien

- Május 13. *Női írás – női blogok.* Makói Múzeumi Tudományos Felolvasóülés, Makó.
- Május 20. A makói Hagymafesztivál jelentésváltozásai. Múzeumi Tudományos Felolvasóülés, Szeged.
- Július 21-22. A menyasszonyi ládák földolgozásának folyamata. A Magyar Néprajzi Társaság Önkéntes Gyűjtő Szakosztálya szervezésében Tradíció Tábor, Örkény.
- November 22-23. *Hármashatárok vizsgálata...* Workshop Magyarokán (Srb) MTA-BTK-NTI Társadalomnéprajzi Csoportjának szervezésében.
- December 1. *A menyasszonyi ládák kutatása.* SZTE Móra Ferenc Szakkollégium Bölcsészkonferenciája
- December 8. *Menyasszonyi ládák a makói múzeum néprajzi gyűjteményében. A feldolgozás módszertani problémái* Múzeumi Tudományos Felolvasóülés, Szeged.

Pintér Attiláné

- Május 13. *Makói életképek a Hommonai üvegnegatívokon.* Makói Múzeumi Tudományos Felolvasóülés.
- Május 20. *Makói életképek a Hommonai üvegnegatívokon.* Múzeumi Tudományos Felolvasóülés, Csongrád.
- Június 24. Múzeumpedagógiai Tanévzáró. Móra Ferenc Múzeum, Szeged.
- Szeptember 29. Országos múzeumpedagógiai évnitó és konferencia a Művészeti nevelés korszerű formái. Ludwig Múzeum, Budapest.
- Október 2. Múzeumpedagógiai Tanévnyitó. Móra Ferenc Múzeum, Szeged.
- Október 14. Múzeumpedagógiai évnitó. Espersit-ház, Makó.
- November 11. Múzeumpedagógia a digitális világban. Móra Ferenc Múzeum, Szeged.
- December 10. Múzeumi Kutatások Csongrád Megyében. Móra Ferenc Múzeum, Szeged.

Publikációk

Forgó Géza: *Dr. Diósszilágyi Sámuel élete.* In. Diósszilágyi Sámuel: *Én is voltam háborúban...* egy hadiorvos emlékeiből. Makó, 2014. Makói Múzeum Füzetei 114.

Forgó Géza: *Az 1901-es Makói Ipari és Gazdasági Kiállítás.* In. Makó anno... Újabb fotók a régi Makóról. Szerk.: Halász Tamás. Makó, 2014. 11-12. p.

Képzések

A múzeum dolgozói közül Forgó Géza és Pintér Attiláné vettek részt továbbképzéseken. Apjok Vivien megkezdte utolsó mesterszakos évét a Szegedi Tudományegyetemen.

Forgó Géza

Múzeumi vezetői ismeretek. „A kulturális szakemberek szervezett továbbképzési rendszeréről, követelményeiről és a képzés finanszírozásáról szóló 1/2000 (I. 14.) NKÖM rendelet szerint akkreditált szervezett továbbképzési program”. Tanúsítvány sorszáma: MVI 2013/3/2014. Szentendre, április 4.

Állambáztartási és vezetési ismeretek többfunkciós kulturális intézmények vezetői számára c. az EMMI Könyvtári Akkreditációs Szakbizottsága által kiadott 11833-2/2014/KOZGYUJT határozat alapján. A Tanúsítvány sorszáma: 4513/1126/2014. Budapest, 2014. június 30.

Szakmai továbbképzés a Magyar Múzeumi Történész Társaság szervezésében, Budapesten a Sziklakórház Múzeumban november 12-én.

„*Tradíció – Túrisztika – Termékpálya*” című pályázaton belül megvalósított, a piacra jutást elősegítő módszertani tanfolyam. Marosvölgyi Leader Egyesület, 2014. május 9.

Értékteltárás a helyi közösségekben. A kulturális szakemberek szervezett képzési rendszeréről, követelményeiről és a képzés finanszírozásáról szóló 1/2000. (I. 14.) NKÖM rendelet szerint akkreditált továbbképzés. Tanúsítvány sorszáma: VK/151/2014.

Pintér Attiláné

Értékteltárás a helyi közösségekben. A kulturális szakemberek szervezett képzési rendszeréről, követelményeiről és a képzés finanszírozásáról szóló 1/2000. (I. 14.) NKÖM rendelet szerint akkreditált továbbképzés. Tanúsítvány sorszáma: VK/157/2014.

„*Tradíció – Turisztika – Termékpálya*” című pályázaton belül megvalósított, a piacra jutást elősegítő módszertani tanfolyam. Marosvölgyi Leader Egyesület, 2014. május 9.

Múzeumpedagógia a digitális világban. A Mozaik Kiadó tanfolyama a Móra Ferenc Múzeumban, Szegeden.

6. Egyebek

Költségvetés – Bevétel és Kiadás

A múzeum „alaptevékenysége körében nem gazdasági haszonszerzés céljából jön létre” az 1997. CXL tv. szerint. Fontos szempontnak tartjuk, hogy fenntartásához, még ha kis mértékben is, de hozzájáruljunk. 2015. január 30-án még nem ált rendelkezésünkre a könyveléstől pontos adat a 2014. évi adatokról, de az előírt bevételt sikerült elérni.

A makói múzeum működtetésében törekedtünk a költséghatékonyságra. A takarékoskodásnak köszönhetően (és elsősorban az enyhe időjárásnak), 2014-ben nem jelentett gondot az Espersit-házi fűtésrendszer tönkrement elemei javítása, a skanzen és a főépület kazánjainak karbantartása és módunkban állt korszerűsíteni a kiállítótér világítását. Itt 60 energiatakarékos Led égőt szereztünk be, amelyekkel a korszerűtlen 40W-ot égőket cseréltük le. Ebben az esetben jelentős energia megtakarítást is elérünk 2015-ben.

Pályázatok

A múzeumot érintő pályázatokon 8 millió Ft-ot sikerült nyerni. A minisztérium által a múzeumfenntartó önkormányzatok részére kiírt pályázaton a múzeum dolgozói által összeállított terv 5 millió Ft-ot nyert. Az önkormányzat 10%-os önrészt vállalt. A projekt keretében „*Népi enteriőr*” kerül kialakításra a skanzen területén található hagymásházban. Egyúttal a leromlott épület is felújításra került, így sikerült az épületben látható hagymatörténeti kiállítást is nyitva tartani. Az épület felújítási munkák befejeződtek, jelenleg a kiállítási tér berendezéseinek konzerválása folyik.

A Közép- és Kelet európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány által az első világháború centenáriuma kiírt pályázaton 1,5 millió Ft-ot nyert az „*Emlékeink a Nagy Háborúból*”

kiállítás terve. A pályázat révén – ha csak kis mértékben is – de javítottunk a múzeum elavult IT helyzetén, kiadványt jelentettünk meg és több alkalommal volt lehetőség megjelenésre a médiában. A sikeres kiállítást október 4 és december 20 között 1500 fő látogatta, amely az utóbbi évek legeredményesebb rendezvényé tette. Sajnos azonban a látogatók ebben az esetben is elsősorban az ingyenes, nyílt napokra érkeztek. Elszámolási és beszámolási kötelezettség december 31-ig történt meg.

Magánúton lett beadva a Nemzeti Civil Alaphoz a Holokauszt évfordulójára kiírt pályázatra Forgó Géza, dr. Orbán Imre, Ábrahám Vera és Urbancsok Zsolt projektje a „*Neológ zsidótemető emlékei*” címmel. A múzeum vállalta, hogy a téma eredményét a Makói Múzeumi Füzetek sorozatban megjelenteti, mini konferenciát- és kiállítást rendez. A pályázat eredményeként képkereteket vásároltunk, amelyeket a múzeum – (és könyvtár) tud használni, és múzeumi kiadványt jelentettünk meg.

További két pályázat a Nemzeti Kulturális Alapnál nem nyert támogatást. 2014-ben a személyi és anyagi erőforrások ismeretében nem adtunk be további pályázatot.

Személyzeti helyzet

A múzeumban 2012-ben biztosított 9,75 státus a városi önkormányzat fenntartásába adást követően, 2013-ban 3,75-re csökkent. Ezen 6 fő dolgozott, egy kivételével részmunkaidőben. 2014 elején a biztosított státuszok száma 4,75-re emelkedett, egy 8 órás közművelődési alkalmazottal, majd szeptembertől újabb 8 órás státusszal, egy gyűjteménykezelővel növekedett. 2014. év végén a makói József Attila múzeumban 5,75 státuszon 7 fő végezte munkáját. A 2014. évi változások nélkül a múzeum működőképessége és előírt feladatainak ellátása kérdőjeleződött volna meg.

Csongrád megye múzeumaiban dolgozók létszáma 2013-ban

